UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Non alienan. aut permutan. rebus eccle.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

detegere, vt hic, ꝛ. i. q. j. nõ est putanda. ꝛ. xij. q. ij. c. iniustũ. facit. l
2 ii. circa fi. ff. exceptis. C. q pōt. in pig. hab. ¶ † Secto no. i §ii.
illozũ. qõ illud q ponitur in porta alicuius ecclesie dicitur tunc
esse publicũ. adeo q nulli liceat ignorare, vt b scripta ex plana:
a facit. l. pupilli. a. §. fi. ff. de autho. tut. q facit † ad preconia, que
3 quotidie publice fiũt p ciuitates q nulli liceat ignorare. Facit
ex de postu. pla. ꝛ. c. j. ꝛ. lxxij. dist. ppositi. In contrariũ facit.
l. fi. de decre. ab ordi. fac. Et dic vt ibi. vide ex q ma. accu. posi. ca
pitu. fi. de q questiõe p Odofr. ff. li qs ius dicen. nõ obtem. in fi.
j. column.

ADDITIO

a ¶ Hic melius. Facit tex. in. l. fs ꝛ si pupillis. §. pscribere. ff. de
institu. quem voluit barto. alleg. Alexan. Loseus.

Collatio secunda.

De non alienandis aut permutandis rebus
ecclesiasticis. Rubr.

1 ☞ Reditus annui qõ computantur inter immobilia.
Habens annuũ reditũ tanquã possidens immobilia, an releuet
ob hoc a prestatione cautionis de iudicio sisti.
2 Economus emendando damnũ ecclesie, an euitet penam depo
sitionis.
3 Notarius cõficiens instrumenta super alienatiõe rerũ ecclesie
perpetuo exilio patur.
Notari? delinquẽs i oficio, an prohibebat illud ppetuo exercere,
remissiue. ad gl.
4 Emens rẽ. phibitam alienari, quãdo recuperet pretiũ. ꝛ quãdo
illud perdat.
5 Actio iudicatur mobilis. vel immobilis, secundũ rei qualitatẽ
que in ea deducitur.
6 Contra contractũ suum quando quis venire possit.
7 Ad reuocandũ alienationẽ factam de rebus ecclesie, glibet etiã
vltra prelatum propium admittitur.
8 Res ecclesie alienata. an possit eã inuisa aliqs petere reuocari.
9 Economus q rẽ alienauit, quãdo possit admitti ad alienationẽ
ipsam reuocandam.
10 Ecclesia an possit alienare remunerando eos, q ecclesie seruie
runt.

Nam. Iste titul' diuidit in quin
que partes. ¶ Primo re
citat ius antiquum. ¶ Secundo prohi
bet. ¶ Tertio permittit. ¶ Quarto pu
nit. ¶ Quinto precipit istam constitu
tionem diuulgari. ꝛ cõtra facientes puniri
¶ Secunda ibi. in. §. nos igitur. ¶ Ter
tia ibi. vt autem. ¶ Quarta ibi in. §. quia
vero Leonis. ¶ Quinta ibi, in ver. hoc
vobis. Et hoc dicit. res immobiles ecclesie Constãtino. ꝛ eccle
siarum seu diocesis alienari, generaliter prohibentur pena ꝛtra
facientib' imminente oi fraude. ꝛ circumuẽtiõe reiectis. b dicit
1 vsq; ad. §. nos igitur. † Et nota in ver. vult. emi q annone ciuiles
seu redditus quandoq; reputentur inter immobilia Ad idẽ. infra
de ali. ꝛ emphy. circa prin. C. de sacrosan. eccle. laudemus. i fine
princip. sic est argumen. iste tex. q ille qui habet annuum, reditũ
tanq; possidens immobilium a cautione de iudicio sisti releuatur
de quod per docto. in l. hac edictali. §. is illud. C. de secund. nu.
2 ꝛ ibi ad ho. alle. hunc tex. ¶ † Secundo not. ven. economũ. tex.
de eo q alibi queritur glo. videlicet an economus emendãdo dam
num ecclesie euitet penã. ꝛ hic est tex. q non coniuncto versiculo
super hoc. Nã est quẽstio gl. extra de reb. ecclesie nõ alie. ca. si
quis presbyterorũ. in gl. parua. ꝛ latius in cap. qõ sicut ex d ele
3 ctio. q nõ alleg. hunc tex. facit. l. iubemus. §. economus. § sacro
sanct. eccle. ¶ † Tertio nota in versi. ad hoc autem. quod tabel
lio talia instrumẽta cõficiens dz dari perpetuo exsuio sine spe re
uersionis, q inducit glo. ad fin. quod glo. alleg. Lui adde quod
not. ff. de eden. l. si quis ex argentariis. in principio circa q vide
Innoce. in capitul. fraternitatis. in glos. ij. in extra de herditibus
¶ Quarto nota. casum no. i. §. hoc igitur. cũ q concord. l. iube
mus. prellega. in fin. Opponen. ad versic. sed neque hic dicitur
quod ecclesia vendicat rẽ ab emptore, ꝛ emptor perdit pretium.
b contra immo videtur q ecclesia debeat restituere pretium. a vt.
4 l. emptor. p. de rei vendicatione. C. de his que met' causa. l. iij.
Solutio. ꝛ ¶ Pro hui' declaratione dic: quandoq; querit vtrum
restituatur a venditore rei quandoque ab ipso vendicante rem.
¶ Primo casu, aut emptor est i bona fide ꝛ non repetit, nisi in
erit stipulatus vt l. si fundum. C. de euictio. ff. de actio. empti.
emptorem. §. fi. nisi in casu speciali l. fi. in fi. C. commu. de leg. ꝛ
ita intelligitur infra e. §. si quis igitur ꝛ ibi no. ꝛ quod no. gloss.
§. quatenus. ¶ Secundo casu, aut pretium est conuersum in vti
litatem vendicantis rem. ꝛ tenetur pretium restituere emptori,
etiam si sit malefidei, vt l. iij. C. quod met. cã. ꝛ d. l. emptor. ꝛ C. li
vendi. pig. agitur l. j. Aut nõ est conuersum in vtilitatem vendi
cantis ꝛ tunc pretium nõ restituit, vt l. si mancipium. C. de rei
1 vend. ꝛ l. mater. C. co. ti. C. de prescriptio. xxx. anno, l. j. ꝛ. l. in emi
lex C. de fur. cum simili. ꝛ ita intelligitur iste tex. ¶ † Mo. gl. in
ver. lz non sint in fi. ꝛ alibi gl. videtur velle q actiones habeatur
loco immobilium. ꝛ no. C. in quibus causis in integrũ restitutio
non est necesl. j. ff. de ver. signi. l. mouentium. ¶ Alibi videtur
probare quod conueniatur loco mobilium, vt C. quando ꝛ qui
quarta pars debe. l. secunda ver. inter immobiles. lib. ꝛ. l. prima.
§. actio. C. de rei vxo. act. Facit ad predicta quod no. gl. l. com
ruptionẽ circa finem. C. de vsu. Ja. de Belui. facit hic quandã
distinctionem. quã omitto. Ad ppositum tz hic gl. polita qõ ac
tio que ponitur pro re mobili ꝛc. quã gl. simpliciter tenent doc.
in auth. hoc ius porrectum. C. de sacro sanc. eccle. ẽ fi ex hac gl.
nota, qõ actio iudicatur mobilis, vel immobilis secundum qua
litatem rei que in actione deducitur. Ita etiã expresse tz ꝛ yn.
C. si aduer. transactio lege secunda. Tene menti qz qñ debemus
actus alicui assimilare debemus secundum naturã rei quei ac
tionem deducitur sed propzie loquendo actio non dicitur mo
bilis sed est certũ genus per se, vt l. a diuo pio. §. in venditione
ff. de re iu. C. de quadri. p. res. l. ij. in prin. ꝛ no. Ja. de Arretio in
l. mouentium. ꝛ Specu. in ti. de fruct. ꝛ interesse circa finem yn.
ver. secundo queritur ꝛ circa istam glossam. vide Ly. in quodã
6 suo consilio. quod incipit. Himisellus. ¶ † Mo. glossam seu nõ
gd ibi q vltimum. Ista questio incidit in illud brocardũ an qs
posit venire ꝛ factum suũ. de q tangit gl. ꝛ doc. in d. l. post mor
tem gl. de elec. in c. nosti. ꝛ per Dy. in c. quod semel placuit de re
iuris libro sexto. Sed quantum ad propositum dic quod aut illud
quod fit reuocatur ratione publice vtilitatis ꝛ tunc quis potest
ꝛ factũ suum venire. vt l. prima. C. de lib. cau. ꝛ l. quem admodũ.
C. de agri. ꝛ censi. lib. vndecimo cum similibus. Aut ergo reno
catio ista fiat ratione publice vtilitatis ipse idem economus dz
admitti. ꝛ cũ hac concordã quod no. in d. l. iubemus. §. sane. et
istam opinionem tenent ibi doctores sed ponunt aliam rationẽ
videlicet quando nõ suo nomine alieno venit cõtra
factum suum sed ista fuit rõ. gl. ꝛ hec est vera opinio. Ita alind vi
deatur eo. xij. questio. ij. c. monemus. ꝛ si dicatur quomodo pot
economus vendicare cõtra regulam que de euictione. ꝛ actio. ꝛ
c. vt l. vendicantem ff. de euictio. ad hoc respondet no. gl. in. li
quis presbyterorum. extra de reb. eccles. non alie. in gl. magna.
7 vbi idem tz quod hic. ¶ † An autem admittantur. ad reuocãdũ
alij notatur in d. §. sane per gl. qui, pbatur per tex. ꝛ gl. in ca.
si quis presbyterorum. Sed aduerte, qz gl. ibi dicit, quod dericus
alterius ecclesie nõ admittitur ad reuocandam q est puna
tum iudicium Sed in cõtrariũ est veritas qz immo admittitur
quelibet ecclesiastica persona secunda questio. iij. c. consiliũ.
q no, ꝛ n. in c. cũ olim. extra de testi. ꝛ ibi ẽt per Holti. de offi.
leg. c. venerabilis. ꝛ facit quod no. gl. in d. §. sane. ibi eum dicit,
8 quod istud est quasi publicum delictum. ¶ † Quero nunquid in
uita ecclesia quis potest petere rem male alienatam. In. tangit
in ca. cum olim, vbi etiã ponit qualiter concipiatur libelli hic
materia. de dicta tamen questione no per gl. in c. ex parte extra
de concess. prebende. ꝛ ibi no. per doc. Et ibi per sententiam idẽ
no. in d. §. sane quod facit ad id q dica infra de incest. nup. §.
9 primo. † Ibi in fi. non prius videtur ergo velle ista gl. quod o
conomus, qui alienauit rem ita demum possit rem vendicare si
sit repolita ad eius statũ. In contrarium videtur cũ quelibet
psona ecclesiastica admittatur vt ã. dictũ est. Sed potest resp.
deri q qz tanq; suspectus est remotus ab administratione, lex d
eo non confidit vt hic tene gl. expresse in d. §. quis presbyterorũ
q ẽt tacite tz. gl. in d. §. sane in gl. super ver. sententiam. † Alti
10 mo. no. text. in §. sed neque nam text'. videtur velle quod eccle
sia nõ possit alienare remunerãdos eos q seruierũt. ecclesie. b
qua questione dicam infra alie ẽpby. circa principũ col. j. nona.
vbi gl. hanc questionẽ format

ADDITIO.

1 ☞ Pretium Tu ad hui' articuli decisionem vide copiose q
no. domins Fe. in c. causam que de re iudicata in sexta colum
na in prin. versi. admirabile.

Jn

b ¶ In titu. de fruc. ꝛ interesse. Et ibidem oio vide tu Joannem Andream in additio. i. §. j. versiculo. sed quid si debeo in addit. incipiente aliquid inducũt, ꝛ Kardina. in clementi. j. in decima questione de rebus eccle. nõ alienand. ꝛ docto. in. c. hoc cõsultissimo, in vltima colũna codẽ titulo i sexto, ꝛ p Lanfran. de Rodu*. in cap. sine executione. i quadragesima quarta colũna. xij. questione seda, ꝛ Albert. in tertia parte statuto. questio. xiij. ꝛ Kard. in cõs. lxxiiij. incip. Titius nec sunt. xix. anni ꝛ i cõs. lx. viij. icipient. statuto, ciuitatis Tergesti. ꝛ Jede. cõs. xij. icip fratres pdicatores. ꝛ Ludo. in cons. cccxj. i. xij. colũ. ꝛ Old. in cons. ccxix. incip. factum tale est. do. Rex Francie.

c ¶ Cõtra factũ suum. Adde quod not. in apost. in versi. cõuenire. post do. Bocij.

1 ¶ Accipiẽs vsumfructũ ab ecclesi. debet incõtinenti reddere proprietatem rei ecclesie loco recompensationis.

Hoc igitur. Not. gl. q̃ incip, scilicet illi, vide quod
1 not. in. c. ad audientiã extra eo. tit. x. q. ij. c. hoc ius porrectũ. §. q vero res i fi. ꝛ xij. q. ij. c. vlti. † Not. gl. que incipit quã a principio, tenet istã gloss. quod accipiens vsumfructũ ab ecclesia, ꝯ incontinenti reddere ecclesie proprietatẽ rei, loco cõpensationis. Idẽ tenet glo. in dicta lege iubemus i fi. ꝛ ista glo. videtur, pbari hic, vt versiculo si vero minus ibi cuius mor. ꝛc. lꝫ Jaco. de Bel. videatur ꝗ tenere oppositum, ꝛ ista opinio, pbatur etiã exprẽsse i §. si qs autem voluerit infra eodem.

Lex itaque. Not. glo. lꝫ per consuetudinem, ꝛ propter
ista glo. qõ de consuetudine solennitatis, quas lex introduxit p cõtractũ emphyteusis, ꝛc. tenet ꝛ Dart. de Jano in tractat. suo de iure emphyteu. i. v. q. ꝛ Spe. in ti. de emphyt. §. nunc aliqua versi. vj. queritur.

1 ¶ Bona mobilia ecclesie, quando alienari possint.

Nos igitur. Not. gl. scilicet immobile ibi. §. sãctissimos. Vide q not. in authentica. hoc
ius porrectũ. C. de sacrosanctis eccl. ꝛ duodecima questiõe secũ
1 da, capitulo primo. † Et ibi quid i mobilib⁹. tenet ista gl. simpliciter q bona mobilia possit alienari. Et idẽ videtur tenere simpliciter Inn. in capi. nulli extra de rebus eccle. nõ alie. ¶ Nam in his quã servãdo seruari nõ possunt. põt ecclesia alienare sine aliqua solenitate. lꝫ ea q̃ seruando seruari possunt. alienari non possunt. alienari nõ possunt, nisi seruata solennitate. sicut dicim⁹ in tuto. vt nota gl. duodecima questione secũda capitul. primo extra de reb⁹ eccle nõ alie. capit. nulli, ꝛ de his que fiunt a prela. sine consen. cap. c. tua ꝛ per Goffre. in Summ. de rebus eccle. nõ alie. circa principp. circa q vide quod not. de alie. ꝛ emphyteu. in principp. ꝛ q no. gl. ex de cle. ergo. c. vno in fin. li. vj. ꝛ quod tangit Ex secundũ Jac. de Aret. in l. j. §. exactio. C. de rei vxo. actio. ¶ Not. gl. lꝫ nunquid ibi. ꝛ supra eodem. in rubric. vide hic no. Petr. in authen. hoc ius porrectum circa principp.

1 ¶ Verbum alienatio ponitur generaliter.
2 Verbum venditio quid importet.
3 Instrumenta confecta a notario q dicit q se pro notario gessit, ꝛ publicum officium exercuit an valeant, remissiue.
4 Si negatur notariũ illum qui confecit istrumentũ quod de longinquo producitur. quomodo probabit. remissiue.
5 Emphyteusis ecclesiastica. an concedatur in perpetuum.
6 Emphyteusis ecclesiastica concessa vsqꝫ ad tertiã generationẽ q̃ veligatur vsque ad nepotes.
7 Tertia generatio non comprehendit vltra nepotes.

Alienationis. † Nota ex hoc tex. q verbum alienatio, ponitur gñaliter. ¶ Idem C. de reb⁹ eccle. nõ alie. lege fin. extra de reb⁹ eccl. nõ aliena. ca.
mllꝫ q not. in l. j. C. de iure emphyteu. xij. questione. ij. c. j. De
2 verbo † aũt venditio, quid importet, dic vtl. statuliberi i. §. fi. de statulibe. ꝛ. ff. quib⁹ modis pign. vel hypote. solu. l. sicut. §. vẽdi, ꝛ q ibi not. ꝛ in l. secunda. C. de vsuca. p empt. Facit hic tex. cõtincta glo. in l. codicillis. §. institutio de lega. secundo, de q̃ ibi p Byn. q illã glo. reprobat. dicã infra de alie. ꝛ emphyteu. §. alienationis Ulterius facit hic tex. ibi. nã tanta documẽta, ꝛc, in ar
3 guinen. ad questionẽ, secundum Jac. de Bel. † quod si tabellio fuerit longo tpe in quasi possessione tabellionatus ꝛ, publicum officiũ exercuit ꝛ multa instrumenta ab eo cõfecta debeãt valere. Et remittit ipse ad id qõ nota. in capitu. primo de fide instrumen. ꝛ ad id q̃ habetur i. l. Barbari⁹. ff. de officio. preto. ¶ Sz in dic de hac questiõe vt no. Spe. de instrument. editio. §. restat versic quid si is qui non est notus. ꝛ vide Guliel. i dicta. l. Barba-
4 rius. † Quero quid si pducit instrumentum de longinquo, ꝛ notarius q confecit illud instrumentũ negatur esse notarius an sufficiat pbari q̃ ille, qui confecit illud instrumentũ fuerit in, quasi possessione tabellionatus vel oportebit probare p producentem quod fuerit notarius. Inn. fotmat hanc questionem in capitulo primo ex de fide instrumen. §. sed instrumẽta fiant vbi hanc questiõnẽ firmat Azo. in summa illius tituli. C. † Not. glo. hic no. in
5 §. licentiã. ꝛ ꝗ est veritas. no. Instit. loca. §. adeo. C. de sacrosanc. eccle. auth. si quas ruinas. lꝫ glo. nõ firmet. decima questione secunda cap. ea enim. §. perpetua. Sed hanc opinio. tenet ꝛ Dart. de fa. in tract. suo de iure emphyt. i sexta questione. ꝛ Spe. in titul. de emphyte. §. nũc aliqua. versi. vj. ꝛ si dicatur p hoc minuitur res ecclesie. si emphyteuta possideret p. xl. an q̃si pscriberet dominiũ ecclesie: vt in auth. quas actiones. C. de sacrosanct. ecclesijs responde, qõ emphyteuta nunquã prescribit contra eum qui recognoscit dominũ directũ: vt. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an l. male agit. ꝛ l. cum notissimi. §. fin. eo dẽ titu. ꝛ not. i l. comperit secundũ vnũ intellectum quem potest habere glossa ibi posita.
6 † Et ibi in tertiã generationẽ. nota hec verba. appellant tertiam generationẽ. quãdo accipit in emphyteusim pro se. ꝛ suis filijs. ꝛ nepotibus quod patet ex eo qõ allegat. §. emphyteusim. vsqꝫ ad
7 tertiã generationem. qõ intelligitur vsqꝫ ad nepotes, ita † quod
a nepotes sint tertia generatio, ꝛ in eorum personis finitur. Et, p hac glo. not. Instit. locati. §. adeo. circa hoc vide quod no. Spe. in titu. de emphy. §. nunc aliqua. ver. clv.

ADDITIO.

a ¶ Generatio. quid sit tertia gñratio, ꝛ a quo incipiat, ꝛ an si qs accipit emphyteusim p se. filijs ꝛ nepotibus vsqꝫ in tertiã generationẽ, an dictio vsqꝫ. ponatur inclusiue, ita vt comprehendãt pronepotes ipsius aut exclusiue. qõ non comprehendatur nisi nepotes, ꝛ nõ pronepotes, vide copiose, ꝛ not. domi. Soci. i cõsi. xxv. inci. domi. Francis. versiculo. quare assumo. cũ versi, sequẽti in. prima parte. charta. quadragesima septima.

1 ¶ Exceptio confirmat regulam in nõ exceptuatis.
2 Exceptio nõ ampliat regulam, vt faciat esse sub regula ea q̃ ꝗ̃ sui natura non comprehenduntur.

Ut autem lex. Exceptio † cõfirmat regulã in nõ
a exceptuatis † hoc dicit. No. sũmariã concord. ff. de fundo instruct. l. quelitũ. §. respondit, ver. denique Naratius, ꝛ ibi not. q intellige quod confirmat regulam in nõ exceptuatis. vt hoc. §. no. ꝛ i dicto versicu. denique, ꝛ in. l. j. in fi. ff de regulis iuris ꝛ p Byn. in rub. i fin. de regu. iuris lib. vj.
2 † Quero, circa hoc dicitur hic: q exceptio cõfirmat, ꝛc. An exceptio habeat firmare, ꝛ ampliare regulã: vt faciat esse sub regula, ea q̃ de sui natura nõ cõprehenduntur, dic quod nõ: vt est tex. ff. de vsufru. leg. l. generali. §. vroꝛi.

ADDITIO.

a ¶ Non exceptuatis. Adde Jel. in ca. quoniã frequenter. vt lit. non contest.

1 ¶ Pragmatica dicit confirmatio facta a principe cũ cõsilio procerum.
2 Privatus nõ põt facere immensam donationem ecclesie, sine insinuatione.
3 Imperator donat ecclesie sine insinuatione. sz privatus non.
4 Imperiũ ꝛ sacerdotiũ equiparantur, ꝛ in quibus differant, remissiue, ad glo.

Sinimus. Principi lꝫ cũ ecclesia permutare p remelioꝛi: vel equali. si vtilitas Reipublice
hoc exposcit. ꝛ pragmatica forma pecedat oi alienatiõe remota:
1 vel, pbibita. h. d. † Pragmatica. ꝛc. gl. est ponit tu dic, id est confirmatio sine scriptura facta ab Imperatore cũ cause cognitiõe sup tali permutatiõe. Ita exponit gl. in ca. j. extra de verũ. pmu
2 vbi ponitur casus huius. §. Ibi absolute, i est gñraliter. † No. gl. nunquid §. a privato. ibi. §. eo. j. ꝛ respõso. Nõ obstat. l. illud. §. al leg. C. de sacrosan. eccle. q ꝛ ino facit p ista opin. qõ non valeat, dicitur cũ ibi qõ donatio facta ecclesie, a privato, valet sine insinuatiõe vsqꝫ ad quingentos solidos. sz si fiat ab imperatore valet etiã si sit immensa. Idẽ habes. C. de do. l. sancim⁹. ver. excep ꝛ idẽ q hic not. in dicta l. illud, ꝛ dicto versiculo. excepta, ꝛ in fin sed certe hoc est falsum: q ꝛ imo Imperator donat ecclesie. ꝛ privato sine insinuatione: vt dicta. l. illud. ꝛ. d. ver. excep. Nã obstat q ibi dicit ꝗ pragmatica forma: q ꝛ hoc exigitur, pter alienatio
1 nẽ rei ecclesiastice. † Donat ergo pnceps ecclesie sine insinuatio ne p̃ hanc is aũt nõ: vt. ꝛ. in glo. dicitur nec obstat ꝗ opin. q posset
4 dici ex hoc respectu, dicit cũ sic ꝛ quod imperium ꝛ sacerdotiũ

e qui parantur. ſ. Imperatori pōt priuatus donare immēſe ſine
inſinuatione: vt. j. vt nō fiant pign. §. penul. ergo poterit hic eccle
ſia, ꝛ repondeo, q̄ ly Imperium, ꝛ ſacerdotium non multum
differant tamē in aliquibus differūt: vt hic in gl. not. vt patet in
d. l. illud. cōiuncto. §. penul. vt. j. vt nō fiāt pig. ꝛ. d. ver. exceptis
vbi priuatus donat ecclesie vſq̄ ad quingētos ſolidos ſine inſinua
tione: vt. d. §. pen. que. l. cū non reperiatur expreſse correcta. ico
rrecta remanet: vt. l. pcipimus in fin. C. de appella. Sz. ꝛtra hāc
opin. oppo. q̄ donatio facta ecclesie a priuato ſine inſinuatiōe li-
cet ſit immēſa, valeat: vt. l. ſi qs, p redemptione in prin. C. ō do
ſhuius timore quidā dicūt: qō poſſit geri donatio immenſa ec
clesie ſine inſinuatione, ꝛ ſic. d. l. illud e correcta ꝛ iſtā opi. videt
tenere. Spec. in tit. de inſtru. edi. §. porro i fi. Sz ſuſtinedo opi.
gl. dic qd. l. illud. nō corrigitur p. l. ſi qs, qz illa lex ponit caſum
ſpeciale quādo quis donat pro redēptione captiuorū. Ita not.
glo. i. §. exceptis. remanet ergo illa lex, illud, inco rrecta magis
q̄ donat ecclesie vel in alios pios vſus: quā p redemptione ca-
piuorū, nā ea dicit eſſe cauſa pīſſima: vt §. ſi vniuerſaliter, vt cū
de appel. cog. Sz hac opi. retenta q̄ro, nunquid hodie priuatus
poterit donare ecclesie vſq̄ ad quingētos ſolidos ſine inſinuatio
ne. Hō. ōt qō ſic in. d. l. illud, ꝛ. d. verſi. exceptis: quam gloſ. doct.
reprehendūt i. d. l. illud. Quero, hic pmittitur ecclesie pmutare
cū Imperatore an cū priuato pmittatur permutare, ꝛ hic vide
tur ter. qō non. Iſtam queſtionem format Goff. in Sum. de re.
perm. q̄ nota quia illud hic nō bene probat tex. ꝛ alij moditū
exprimunt. Videtur tū mihi: quod probetur melius. xij. queſtio.
ij. c. ſine exceptione. ꝛ ex de his que fiunt a prela. c. cū apoſtolica
ꝛ. c. tua nuper facit q̄ not. Azo. j. de alie. ꝛ emphy. in Summa.

1 ¶ Emphyteuſis eccleſiaſtica tranſit ad feminas.
Feudum non tranſit ad feminas.
2 Emphyteuſis, ꝛ feudum q̄ conſiſtit in rebus immobilibus.
3 Emphyteuſis eccleſie conceſſa, p ſe: ꝛ filijs, an trāſeat ad extra
neos.
4 Precariū ꝛ feudū de eorum natura non tranſeunt ad heredem
extraneum.
5 Eccleſia hodie concedit rē in empyteuſim perpetuam.
6 Emphyteuſis accepta, p ſe, ꝛ filijs ſuis, ꝛ nepotibus, quādo trāſ
eat ad naturales vel adoptiuos, ꝛ accepta per virum ad vxorē,
remiſſiue.

Emphyteuſim. Res eccleſie locorū venerabiliū
dari poſſunt in emphyteuſim in
perſona accipientis, ꝛ duorū ſucceſſorū: videlicet filiorū ꝛ nepo-
tū, ꝛ viri, ꝛ vxoris ſi ō bis fuerit ſpecialiter dictū, ꝛ nō aliter. h. d.
1 ¶ Nota q̄ emphyteuſis tranſit ad feminā, ſecus in feudo. ꝛ. col.
de his qui feu. da poſſeſ. §. hoc aūt notandū, ꝛ de ſuceſ. feu. in c.
2 j. §. ſi. vbi no. ꝛ ratio diuerſitatis: vt ibi no. gl. ¶ Secūdo not.
ibi tex. rei immobilis, ꝛc. Nā videtur velle q̄ emphyteuſis cō
ſtet tantū in rebꝰ immobilibus. Ad idē. j. de alie. ꝛ emphyte. §.
licentiam. qō not. glo. fin. in l. j. C. de iure emphyteu. ꝛ ibi Jac. ō
Bretl. videtur hoc ſentire p glo. Inſtit. loca. §. adeo, qō tenet Su
liel. C. de bo. mr. l. j. ꝛ idē in feudo: vt. ꝛ. colum. de feu. cog. §. ſciē
3 dum alias notandū. ¶ Ultimo facit, hic ſecundū Jac. de Bel.
quod ſi conceditur emphyteuſis filijs, qō nō tranſeat ad extra
8 neos, ꝛ Et, p hoc. ꝛ. colum. de aliena. feud. c. j. §. ꝛ ſi clientulꝰ qō
not gl. ff. ad Trebel. l. ex facto. §. fin. Sz contrarium determinat
domi. Jaco. qō tranſeat etiā ad extraneos: vt §. adeo. Inſti. loca
ꝛ de verbo. ſigni. l. in cōuentionibꝰ. Nō obſtat. §. ꝛ ſi clientulus
4 ¶. qz ibi eſt propter ſpecialē caſum in feudo ꝛ precario: quia de
ſui natura nō tranſeunt ad heredē extraneū: vt lege cum preca-
rio. §. j. ff. de preca. ꝛ ita non obſtat etiam quod not. in gloſſ. d. l.
ex facte. §. fin. vt ibi nota. Dy. i. d. lege incōuentionibꝰ etiam in
5 lege liberteqz. C. de oper. liber. p ¶ Lyn. Non obſtat hic text.
quia hic eſt ſpeciale in eccleſia: ſz hodie pōt eccleſia cōceder e in
b emphyteuſim perpetuā ſicut priuatam: vt nota. ſupra codē. §.
alienationes. ¶ Idē videtur hodie in eccleſia: quod i priuato, ſi
6 fiat conceſſio modo pdicto. ¶ Quero. pone qō aliquis accepit
in emphyteuſim, p ſe, ꝛ, p filijs ſuis, ꝛ nepotibus. Modo ſuper
c ſunt ſolū filij naturales, an ad iſtos trāſibit emphyteuſis, ꝛ qd
de adoptiuis, dic vt not. Spec. i tit. de emphy. §. nūc aliqua. ver.
lxvij, ꝛ verſi. lxviij. ꝛ qō not. Mart. de Fa. in tracta. de iure em-
phy. in. rxiiij. q. ꝛ circa id qō dicit de vxore, ꝛ marito: vid Spec.
in. d. §. nūc aliqua, i verſi. cl. Ultimo cit ea hūc tex. ibi. deinceps
filijs. vide Spec. in titu. de teſtamen. §. j. verſi. fina.

ADDITIONES.

a ¶ Ad extraneos ad materiam hanc adde q̄ habētur p do. Fel.
in capi. in preſentia in vndecima colūna poſt medium verſi. i ea
dem. gl. in no. cum ſeq. de pbatio. ꝛ p domi. Soci. in conſil. xcv.
incip. capiēdo primū circa pn. ſecūda col. i. j. parte charta. clxij.

b ¶ Perpetuā. Adde Fel. in capi. que in eccleſiarū de cōſti. i tri
geſima ſecūda columna circa principi. ibi nec etiam.
c ¶ Emphyteuſis adde Bal. ꝛ Imo. idē tenentē in l. Lucius. §.
ſi. ff. de lega. ij. ꝛ Barto. etiā in l. parentes. ff. de iuſ vo. ꝛ Zing.
in diſput. nobilis quidā genere i j. dub. ꝛ Bal. in addi. ad Spe.
in d. tit. ō emphy. alleg. i tex. §. emphyteuſis, in l. ſi naliter. §. cū
autē. C. de inſtit. ꝛ ſubſti. Sz q̄d ſi ſint legitimati. Dic idem arg.
§. naturales. ſi de feud. fue. cōtro. inter do. ꝛ agna. Et ita ēt tenet
Imol. in l. q̄ dicitur. de verbo. obliga. Sz quid ſi ſit legitimatꝰ
per ſubſequens matrimoniū, dic quod tunc ad eos tranſibit. per
not. in ca. tanta, ex, q̄ fi. ſint legi. ꝛ. c. innotuit de elect. Sed quid
ſi ſit cōceſſa a priuato, dic q̄ non tranſibit, ſecundum Zingel. in
d. §. cum autem.

1 ¶ Res eccleſie q̄ conceditur in emphyteuſim que ꝛ qualis dz
eſſe penſio.
2 Res eccleſie data in emphyteuſim, quādo dicatur clade dimi-
nuta, ꝛ eius reditus.
3 Eccleſia nō tenet facere remiſſionē emphyteute, ſi, ꝓpter guer-
ram, vel mortalitatem ex reipſa nihil ſit perceptum.

Quia verō. Iſte. §. habet tres partes. ¶ Prima lo
quitur qñ res eccleſie eſt magne penſio-
nis, ꝛ tunc quantū fuit ab initio cū ad eccleſiam peruenit. ¶ Se
cūdo, penſio immutata fuit. ¶ Tertio modo, quādo res eſt par-
ue penſionis vel illius ratione eſtimationis rei. ¶ Secūdo ibi, nō
minus. ¶ Tertia ibi, ſi vero alicui, hoc dicit. Res eccleſiaſtica
pōt dari in emphyteuſim, p eadē penſione, que ab initio ſtauta
fuit quādo ad eccleſiā peruenit, ꝛ diminuta ad plus i ſexta par-
tē penſionis, penſio vero diminuta clade, debet dari i emphyteu-
ſim, p extante penſione, ꝛ ſi res ſit pretioſa parua aut nulla pen-
ſionem reddens, ꝛ ſubtiliter eſtimata pēno conſtitui dz, quem
1 xx. ann. facit rei eſtimationē. hoc dicit. ¶ Not. gl. ibi. vt bicple
ne. Pro huius gl. declariōe dic, quandoq̄ ecclesia in empty-
teuſim dat domos ruinoſas, quandoq̄ dat domos ꝛ predia nō
ruinoſa. ¶ Primo caſu aut accipiēs vult ſtatim ſoluere pēsionē
ꝛ tunc fit diminutio i tertia parte ab illa penſione, q̄ poterat ha-
berire nō exiſtente ruinoſa, ꝛ dz ſoluere modum penſionis q̄ adi
cit illi rei, ꝓpter edificationē: vt de aliena. ꝛ emphyteuſ. §. ſi ve-
ro quedā. ꝛ. C. de ſacro ſanctis eccle. auth. ſi quas ruinas. ꝛ. §.
ſtio. ij. §. ſi quas ruinas. ꝛ hoc caſu videlicet i domibꝰ ruinoſis
log tur quartū mēbrum glo. Sz hic dicri, qō fit diminutio in ter-
tia parte, an remittet tertia pars eius q̄ ſoluere et emphyteuta,
vel ſoluetur eccleſie tantū tertia pars, ꝛ due remittuntur. gl. in
dicta. §. ſi vero quedā. ponit opinio. Sz veritas ē quod tantum
tertia pars ſoluit eccleſie, ꝛ due remittunt emphyteute: vt not.
in authē. ſi quas, ꝛ illā opinionē tenent ibi doct. ¶ Secūdo ca-
ſu, aut eccleſia dat in emphyteuſim ꝓpter vx. en. debitū, ꝛ tūc
debet dari, p illa penſione, q̄ pōt haberi ſeruata ſolennitate, au-
thentica hoc ius porrectū, aut ꝓpter aliā vtilitatē illius eccle
ſie vult dare i emphyteuſim. ꝛ tūc li res q̄ datur i emphyteuſim
eſt tante penſionis, quāte quādo ad eccleſiam peruenit: vel pau
lo maioris vel minoris, ꝛ tunc pōt fieri diminutio penſionis ſex-
te partis: vt hic, ꝛ ſupra eodē. §. dudū, infra de alie. ꝛ emphyteu.
§. primo i prin. ꝛ. §. quecunq̄. ꝛ. C. de ſacroſanctis eccleſiis. au-
thenti. ꝓpetua. q̄ intellige verum quod diminutio ſexte partis
poſſit fieri. ſi prelatus nō reperit accipiētē, p maiori pretio: vt no
ta. ꝛ. queſtione. ij. ca. ea em. §. perpetua. in glo. parua ſup verbo,
ſexta. ꝛ tangitur i dicta auth. ſi quas ruinas. aut res que datur
in emphyteuſim, eſt maioris reditus quā quando ad eam per-
uenit, tunc fiet etiā diminutio ſexte partis nō habito reſpectu
ad tēpus q̄ ad eccleſiam peruenit, ſz ad tēpus preſens, ne quid
fauore eccleſie, ꝛc. C. de legi. i. q̄ fauore. ff. ō legi. i. nulla. Aut eſt
minoris reditus nūc, quā quādo ad eccleſiam peruenit, puta ob
aliquā cladem diminuta: ꝛ tunc dic vt hic not. gloſſ. ꝛ ſecundum
eam dz intelligi. C. de ſacroſanctis eccleſ. authē. perpetua. ver.
2 ſicut. aut ſi ob cladē. ¶ Et quādo dicatur ob cladē diminuta po
nit glo. qz fundus eaſimate perrūt: vel domus ē exuſta Sed ca-
te ſi poneremus domū euſtam, idē etiā quod in domo ruinoſa:
vt no. docto. in authenti, ſi quas ruinas, in. j. queſtio. ꝛ ideo dic,
q̄ dicit ob cladē minui reditum, puta: quia nullus vult in ea ha-
bitare. q̄ dicitur eſſe domꝰ infoꝛmata, ſecundū Marti. Sil. in
dicta auth. ſi quas. ꝛ auth. perpetua. Et iſta opi. fuit Ja. Bu. vt
refert Spe. in tit. de emphy. §. nunc aliqua. verſi. vij. Quādoq̄
res q̄ datur i emphyteuſim, datur p ea pēſione qua pōt. vij. de
alie. ꝛ emphy. §. j. i fi. Quādoq̄ eccleſia habet rem pretioſa ꝛ eſt
tanti: reditus modo quāti quādo ad eccleſiam peruenit, ſz paru
vel nihil petitur ratiōe eſtimatiōis, tunc habet locū ver. ſi vero
alicuius, ꝛ. C. de ſacroſan. eccle. auf. ꝓpetua. i fi. circa p dicta vō
Azo. in ſum. huius tit. ꝛ Spe. i. d. ver. vij. ꝛ doct. i. d. auf. ſi quas
ruinas.

ruinas. ¶ Quero, dicitur hic cū scrupulositate ꝛc. q̃ro, quid si ista res nō potuit laborari ppter guerram: vel mortalitatem, an periculū pertineat ad emphyteutā: vel dom. inū: Dic ad dominū: vt not. Jaco. de Areti. ꝛ Ly. C. ō iure emphyteu. l. j. ꝛ ij. i penultima questione.

1 Ecclesia q̃ habeat tacitam hypothecā in bonis emphyteute ꝓpter canonem non solutum.

2 Emphyteuta ꝓpter canonem nō solutū, an cadat ab amphyteusi ipso iure per sententiam.

3 Extraneus possessor qō non possit contra emphyteutam agere ad fundum de canone non soluto excipere.

4 Emphyteuta, an possit soluere, p plurib⁹ annis inuita ecclesia

5 Emphyteuta an possit pensionē vni⁹ anni particulariter soluere

6 Emphyteuta, an possit moram purgare, remissiue.

Scire autem. [a] Si emphyteuta nō soluit canonē per biennū, cadit a iure suo ꝛ pensionem, p tempore preterito soluere: ꝛ rē reddere compellitur, ꝛ damnū emendare, nulla ꝓ melioratione retentiōe cōpetente. hoc dicit. ✝ Not. tex. ibi res. hic videt ter. singularissim⁹ iducere tacitā hypothecā contra emphyteutam ecclesie in omnib⁹ suis bonis, p his que debeo ratiōe emphyteusis, facit infra, de alie. ꝛ emphyte. §. si vero qs autē locator. ¶ Quero, an ꝓpter canonem nō solutum emphyteuta cadat ab emphyteusi iure: vel per sententiā. ꝛ hic text. dum dicit fient omnino extranei: videt velle quod per sententiā. Ꝓ hoc etiā. C. de iure emphy. l. ij. ibi, nolēti licere, ꝛc. ꝛ ibi, si domin⁹ voluerit, ꝛc. l. fi. C. eo. ibi, cadit a iure quasi dicat, nō ipso iure: ſz p sententiā requiritur, ergo voluntas concedentis emphyteusim. Ꝓ ꝓ hoc videt etiā tex. j. de alie. ꝛ emphyt. §. si vero qs: versi. si vero noluerint. ꝛ hāc opinio. tenet Spec. i. d. §. nūc aliqua vli. xlvij. ꝛ ✝ Mart. de Fal. i xxij. q. ꝛ hoc est vtile scire; quia si aliquis tanq̃ emphyteuta vendicaret fundum ab aliquo extraneo possessore, nō posset oppon. exceptionē extraneus possessor cōtra emphyteutā de canone nō soluto. Et hoc tenet gl. i. lij. ff. si ager vecti. vel emphy. pet. ꝛ idē. ff. ō rei vē. i. superficiario. Quia hic dicit, non soluto canone p biennium cadit a iure suo. ¶ Quero an emphyteuta possit sibi, p iudicere: [b] possit soluere plurib⁹ annis futuris [b] inuita ecclesia. Dy format hanc questionē in. l. statuliberos. §. Stichus. ff. de statulibe. ꝛ. ff. de annu. lega. l. em. alias Jabolen⁹. Sz contrariū est veritas: vt not. Speculi. i dicto. §. nūc aliquā. versic. xxxij. ꝛ Mart. ō Fano in d. tracta. i. x. questiōe. ꝛ docto. i. l. j. in fi. C. de iure emphy. ꝛ. C. de pactis. l. fi certis annis. ✝ Quid aūt sit econverso, si emphyt. nō vult soluere pensionē vnius anni simul sed particulariter, an possit. Ꝓ ista qstiōe optime facit tex. i l. placuit. C. ō collation. fudo. part. li. xj. ꝛ l. patrimoniales eo. tit. ꝛ ibi dicā ✝ Quero, an [c] emphyteuta possit moram purgare. Dic vt ex, de loca. cap. pe. in fine, ꝛ. c. finali, ꝛ ibi bona glo. extra eodem.

ADDITIONES.

a ¶ Scire aūt. Circa materiā huius tex. quero, quid si domin⁹ patiatur durare emphyteutā i emphyteusi post cessationē solutionis canonis, ꝛ postquā accidit a iure suo nō expellendo eū, an tūc poterit eū expellere vel, nō, quasi videat libi de nouo restituisse vide no. p domi. Soci. i cōsil. cxlvij. incip. nō inutili ſz necessaria versi. quib⁹ tam declaratis ibi nā domin. Rapha. cū versi. sequ. in ij. parte, charta. xxx. Itē qd si cessauit soluere p ser annos, ꝛ dō accipiat pensionem ꝓ tribus possit expelli, vide ibidē in versicu. ij. eodē concor. cū sequen. char. xxij.

b Cyturis Adde Bal. i l. si filiusfa. §. diuidi. ff. de lega. i. ꝛ Ele. ba. stipulatio ista. §. si quis dolū. ꝛ in. l. q ratione i pncip. iij. co. de ob. bla. adde Guli. ō Lu. i. l. plures in pncip. ꝛ qō ibi posui ma. poſi. ad ipsum i ij. nunqd ego dominus cōpellor. s. de h. instru. dis. poſi Dy. i l. Mevia. §. fi. i ver. ego dixi. ff. ō ann. le. ꝛ in apostil. ad Bal. post eum i alle. l, plures nu. v. i ver. emphyteta.

c ¶ Idi dicta. Ne tēpus conteras desine videre Bar. cū muta ti sententia ibi nihil scripserit. Alex. Roseu.

¶ Peritis statur, ad eos in eorum arte recuritur.

2 Periti plures adhibere debent, si i ciuitate sunt plures. ꝛ vnus non sufficit.

Peritorum dicto statur, ꝛ debent iurare.

3 Contractus emphyteusis quod non fiat in scriptis.

4 Emphyteusis si est finita, ꝛ ad ecclesiā uersa, debet ecclesia de urbanitate, in cōsanguineos reseruare, ꝛ eos aliis preferre.

Quod autem. Res īmobiles ꝛ ecclesiarū aliena ri, phiben. ī quācunq; personā siue sint integre, siue ruinose, nisi emphyteusim ō iure pmissam rerū examinatiōe, p Arch. subtilit facta omni reuolutiōe, ꝛ machinatione remota. hoc dicit vsq; ad. §. si qs autē. ¶ Not. versiculū nec ibi architectis, qō recurrendū est ad peritos i arte sua. C. ō re militari. l. semel. lib. ō duodecimo, ꝛ l. distinc. ca. vt plutuerek.

2 ¶ Scōo nota tex. ibi, aut etiā vno. qō vbi in ciuitate sunt plures, requirunt duo alias si vnus tantū reperit, ille sufficit. quod tene menti, p iudicibus mittentib⁹ medicū ad videndum vtrum vulnus sit mortale, vel nō, ꝛ an remansura cicatrix stabitur eorū

a relationi, vt hic, ꝛ i dicta. l. semel. Ꝓ ō q̃ fert. optim⁹ i capit. significasti ex de homi. ꝛ Specula. i tit. de probat. §. fin. versiculo hic quoq; notandū, ꝛ debent mitti saltē duo, si plures reperiunt, alias sufficit vnus: vt hic not. tex. q̃ tene menti, ꝛ etiam debebūt cum iuramēto deponere insti, vt. C. ō fide instru, l. cōparatiōes. C. ō secūd. nupt. l. edictali. §. is illud. lz gl. videatur velle ꝛ trariū in. l. j. circa pnncipium. ff. de vent. inspicie. ꝛ l. iurisiurandi. C. de

3 testib. ✝ hic tex dicit emphyteuticā prescriptionē, velle videtur

b q̃ contractus emphyteusis fiat in scriptis. [b] Et hoc videtur sentire text. in l. j. C. de iure emphyteu. ibi scriptura statere ꝛc. Et hanc opinio. videtur ibi tenere glo. iiij. ꝛ etiam Jaco. ō Beul, lz contrarium not. in dicta l. j. super versicul. scriptura: ꝛ hoc seruat cōsuetudo, ꝛ approbat Specu. in tit. de emphyt. §. nūc aliq̃

5 versic. quinto, ꝛ Mart. de Fano. in. questione. ¶ Ultimo notex in versicul. neq; illud cū glos. cum eū ibi sed cum bodie, ꝛc. quod p hunc tex. cum glo. videt determiuari questio: vtrū finita emphyteusi possunt, primiores, ꝛ consanguinei illius. i cuius p sona ē finita petere vt eis refirmetur, ꝛ sic ecclesia teneat eos preferre alijs volentib⁹ illā emphyteusim. Ex hoc habes qō ecclesia nō tenetur eos preferre: nisi pactū expressum interuenerit: vt hic not. Puto tū quod ex quadam vrbanitate ecclesia debeat tales consanguineos preferre. Ꝓ hac opinio. glo est tex. l. j. §. primo. ff. de aqua quotid. ꝛ esti. ꝛ qō not. ex de postula. c. bone. ij. vltima glo. ꝛ dicto capitulo fina. in vltima gloss.

ADDITIONES.

a ¶ Relationi. Adde Fely. in capit. significasti. cl. ij. de homic. in secunda columna post pncip. versi. not. ibi perito rū. iudicio ꝛ plenius i capitulo. proposuisti in scōa column. i pncip. in versiculo vltimo pistū tex. de proba. ꝛ aliquid in. c. causam in tertio not. eod. titulo.

b ¶ In scriptis. adde idē tenentē dom. Soci. i cōsi. clxix. incipiē. ci rca primū consultationis articulū versiculo primo qz narrat cum sequen. tertia parte car. trigesima septima.

1 Res ecclesie permittit alienari vno casu, scilicet cōcedēdo vsumfructū ad vitam data recompensatione.

2 Accipiens vsum vel vsumfructū ab ecclesia, debet ab initio dare ei aliam proprietatem.

3 Constituens seruitutem quod non teneatur ad dādum. Dare quod hoc verbum etiam improprie accipitur.

4 Qui tenet ad vsumfructū, qō teneatur ad dandū, ꝛ faciendum.

5 Usufructuarius quod habeat dominiū ꝛ possessionē vsufructus

Si quis autem. Res ecclesie pōt ad vsumfructū concedi ad temp⁹, vt ad vitam percipientis re alia eiusdē reditus i eius compensatione ecclesie data, vt tēpore finito vtraq; res redeat ad ecclesiā. hoc ōt

1 ¶ Nota casum in q̃ alienatio rei ecclesiastice pmittitur, vt hic ꝛ s cod. §. hoc igitur. C. de sacrosanctis ecclesi. l. iubemus. §. fin.

2 ¶ Scōo nota qō accipiens vsum, vel vsumfructum ab ecclesia, dz recompensatione ab ipso initio dare aliam proprietatē ei Tex. est hic, dū dicit aliā rem mox ꝛc. idē tex. est infra de alie. ꝛ emphy. §. si vero aliquis lz cōtrariū videatur velle Jac. de Bel. vt dixi. s. eod. §. hoc igitur. ¶ Opp. dicitur in hoc versic. quā

3 tos aut quales, qō datur ꝛc. ō constituens seruitutē i re aliqua nō tenetur ad dandū, ſz ad faciendū, vt no. in lege. secunda in pncip. ff. de verbo. oblig. ¶ Idē sentit glo. de vsufruc. l. corruptionē preterea, dare ē accipientis facere. vt insti. de actio. §. sic itaq; ſz nullū transiertur dominiū ergo ꝛc. Dui⁹ timore est gl. scilicet ab ecclesia dicens q̃ verbum dare, accipitur improprie, qz transit

4 vsufructus ꝛ ei⁹ possesso. dic vt in glo. ¶ Tu dic. qō ille qui tenetur ad vsumfructū tenetur ad dandū. tex. in l. corruptionē. ff. de vsufructibus ꝛ sic tenetur cōstituere ius in re. Ita loqtur tex. dum dicit, data tenetur etiā ad faciendū in eo quo tenetur pati in futurum vsumfructuariū vtifrui. ꝛ idē in seruitutib⁹, vt prealleg.

5 de quo p gloss. in dicta. l. corruptionā ¶ Non obstat quod verbū dare denotat dominū translationē, quia dico qō hic transsertur dominiū. habet eū vsufructuarius dominium, ꝛ possessionē vsufructus, vt probatur in textu ꝛ in l. qui vsufruc. ff. qñ vsufruct. ꝛ l. scōa. §. primo. ff. quemadm. vsufru. amit. ꝛ in l. i venditione in pncipio. ff. de bo. auc. iud. poſſ. in gl. pe. glo. quantum ad ius. Ad idē q̃ notatur. ff. de vsufru. sub rub. idem in alijs incorporalibus, vt notatur p gloss. ff. de acquirēda, possessione. l. naturaliter. §. nihil commune.

1 Delinquens amat penam.
Obligatio naturalis q̃ fit in delictis: q̃ ex consensu creatur.
Seruus in maleficijs obligatur etiam ciuiliter.
2 Emptor rerũ ecclesie: quãdo habeat regressum cõtra economũ vendentem quando venditio non tenuit.
3 Ejectus ab economo: quando possit p tali contractu q̃ nõ tenuit habere regressum contra ecclesiã economo nõ existente soluendo
4 Ecclesia p venditione rei facta prelato quãdo possit agere ꝛ fra alienantem vel in rem vendicare. Et si agat contra vnũ sibi preiudicet.
5 Verbum venditio, quando trahatur ad alios contractus.

Quia vero Economi res ecclesiarũ in casibus phibitis alienãtes pena. l. Leonis afficiunt, ꝛ emptor pretiũ amittit: ꝛ rẽ cum fructibus reddit. Item donatarius rẽ cũ fructibus reddere cõpellitur. hoc dicit. ¶ Nota text.
1 ibi amator res periculi. ¶ Nota ex hoc tex. q̃ q̃ delinquit amat penã, ꝛ sic in delictis est cõsensus. a q̃ creatur naturalis obligatio.
2 ad idẽ. ff. de p. stbu. l. j. §. bestias cũ sua glo. a Item gl. dem que ibi. ꝛ not. i l. seruus. ff. de his q̃ nõ. infra. Pro hoc. ff. de actio. ꝛ obliga l. seruus ex delictis. Iẽ glo. in l. in plonas. ff. de regu. iur. videat velle q̃ in dicta lege serui, q̃ seruus obligetur ex delictis ciuiliter. quali innuat q̃ in maleficijs naturalis obligatio nõ iest Institu. de iure natu. gen. ꝛ ciui. §. ius aũt gentium. Sed quod in maleficijs inest naturalis obligatio. no. Io. p istũ text. ꝛ istam opinio. tenent docto. i l. ex hoc iure gentiũ. ff. de iustitia ꝛ iure p
2 ꝛ. in repeti. sua circa fine. ¶ Not. gl. §. qualiter in fi. ¶ Sed contra istã glo. opp. ille. q̃ contra legẽ cõtrabit, presumitur eo ipso dolo: vt. C. de agri. ꝛ censi. l. quemadmodũ ibi vndecim, ꝛ in cap. qui ẽ iura. ff. de regu. iur. lib. 20: vj. emptor plumitur esse in dolo. ergo nõ est i bona fide. Solue vt no. gl. xij. questiõe. ij. c. Vulteranc: vbi gloss. idẽ tenet, ꝛ hãc opinio. q̃ emptor demum ita habet regressum ẽ economam ẽ si est emptor bone fidei, tenet gl. in capitulo audientiã. extra de reb. ecclesie non alie. ꝛ per Jn noc. in cap. li q̃. codẽ tit. vers. emptor in colum. x. Sed cõtrarium. no. x. questiõe capitti. q̃. hoc ꝛ. porrectũ. versicu. ij vero res Jdẽ tenet Hostien. ꝛ dicto capi. ad audientiã vbi etiam ipse tenet. q̃ etiã male fidei emptor habet regressum contra economũ. Hanc opin tenet Pet. de Bel. in authen. q̃ res. C. de sacro san. eccle. Et prosta opin. facit tex. huius. l. §. qꝛ vero Leonis ꝛ ibi circumuentionẽ sacere legibus: ꝛc. ꝛ sic iste tex. videt loqui itẽpore scientie, ꝛ si i. §. si quis autẽ ibi: vtlocꝛ. iuste. Preterea isti tex. loquntur generaliter ꝛc. vt l. prima. §. generaliter. ff. de lega. prestan. Restat ergo respondere ad cõtrariũ tenendo hãc opin. ¶ Sed responde quod dolus economi preponderat dolo emptoris: vt no. i auth. q̃ res
3 iã dictas. C. de sacro sanctis. eccle. Ꝛ circa pdicta quero. pone q̃ economus nõ est soluendo, an poterit emptor habere regressum ẽ ecclesiam: Gl. in dicta auth. qui res. dicit quod sic ita quod intelligit Pet. esse verũ, quãdo emptor ẽ bonefidei, alias imputet sibi qꝛ ibi caueri nõ fecit, ne si aliter diceremus ex suo dolo commodum repotaret: ꝛ de lega. primo. l. plane cũ simi. ꝛ idẽ canoniste vident tenere in dicto cap. ad audientiã extra de rẽ. eccl. nõ
4 alie. ¶ Mucro hic dicitur: q̃ quando p prelatus vendit rẽ ecclesie ecclesia pot vendicare. Item potest agere cõtra alienantẽ: vt supra codẽ. §. pen. ꝛ l. iubemꝰ. §. economus. C. de sacro san. ecc. pone q̃ ecclesia agit cõtra vnum ex ꝛ. an electio sibi preiudicet q̃ ad alium: vel pone q̃ exegit vnũ, an poterit contra alium agere, ꝛ si exegit possessorẽ, an teneat cedere actionẽ cõtra alienantẽ: Sic de istis, p declaratione huius. §. vt not. loss. in capit. admonemus. xij. questiõe. ij. ꝛi. c. nulli. extra de reb. eccl. nõ alie.
5 ¶ Ultimo nota q̃ verbũ vendit, non trahitur ad alios contractus q̃ quos dominiũ transfertur: quod intelligẽ esse verum hic ideo. qꝛ Iẽ tractetur de fauore ecclesie in prohibendo venditionem tamẽ tractamus de pena imposita cõtra facientes. ꝛ ideo stricte accipitur verbũ venditio. Et ideo Imperator in. l. Leonis. loquẽs in contractũ venditionis, extendit ad alios cõtractus qa de sui natura verbũ venditio, stricte accipitur. ꝛ vide q̃ dixi i. §. alienationis. ē. cod.

ADDITIO.

a ¶ In gl. In nouis exemplaribus nõ reperitur hec glo. nec alia que ad propositũ facit, credo Bar. con nexiue sumpta occasiõe ex not. hec de seruorum obligatione protulisse Alex. Locens.

1 Hypotheca specialis q̃ non permittatur in rebus ecclesie, etiam necessitate imminente.
2 Ecclesia quomodo possit locupletari cum aliena iactura.
3 Monachus non potest habere proprium.

Si autem creator Creditor q̃ pro ecclesia mutat pecuniã in pignori acceperit rẽ immobilẽ, regulariter a cõtractu cadit, ꝛ pecuniam perdit, ꝛ ẽ ecclesiam nullus sibi datur regressus: sed tantum cõtra economũ: vel prelatũ. §. alii. si necessitas vt imminentis vtilitas imminet. q̃ casũ generalis punitur hypotheca specialis pignoris prohibito hoc dicit. ¶ Not. ex ii. huius. §. p hãc con
1 stitutionẽ. nõ permittitur specialẽ pignus. etiã necessitate imminente. q̃ not. propter id quod no. supra codẽ. §. nos igitur sinam. Et circa predicta vide. q̃ not. Pet. in auth. hoc iss porrectum. in primo contrario. C. de sacro sanc. eccle. ꝛ not. gl. §. quero. idẽ no. i §. si vero preter hec infra de alie. ꝛ emphyteu. licet i gl. l. iubemus. §. sane. Preaille. videatur velle q̃ equum sit q̃ ecclesia reddat pecuniã. Iẽ docto tenent precedentẽ. ꝛ istud tenen
2 tus. Sed not. gl. que incipit. quomodo ibi. hec cõstitutio. ꝛc. generaliter. C. de sacrosanct. eccl. de episcop. ꝛ cl. ꝛi. li q̃ phyter.
3 ꝛ l. sacrosancte. ꝛ ibi posset habere locũ. ¶ Mõ monachꝰ nõ po
a test habere proprium, a vt no. in cap. cũ ad monasterium. extra de statu reg. ꝛ. xvij. q. ij. cap. de monachis. vbi de hoc.

ADDITIO.

a ¶ Proprium. Adde Car. in cle. prima. §. fin. de statu mona.

1 Res ecclesie dicuntur esse pauperum.
2 Delictum est tanto gratius, quanto in dignior em committitur
3 Dictio haud. pro non, aut alternatiua.

Si vero. Emphyteuta accipiens emphyteusim e legis obseruatione ẽ, rẽ reddit: ꝛ quod debet solutum: etiã q̃ quid p vno quo q̃ anno soluere tenebat ꝛ cabellio: qui istrumentũ scripsit, in exilium damnatur: ꝛ ab exilio nõ remouetur: ꝛ iudex decretũ interponẽs dignitate priuatur, bona publicãtur, eisdẽ penis obnuentibus et in hic: q̃ sapti rẽ sacris celebrant cõtractus. hoc dicit. Ibi, ꝓpter alienationẽ, id
1 est, vt facilius alienent: ¶ Not. hic: q̃ res ecclesie dicuntur esse pauperũ: vt supra vt dcter. sit nu. cle. §. fi. C. de episco. ꝛ cler.
2 l. xij. ¶ Sẽdo not. ibi, quanto circa res q̃ tanto grauius ẽ delictũ quãto in dignior ẽ rem committitur: vt. l. Pecunias. ff. de mancen. rui. et. xix. dissin. cap. necesse est. ꝛ. j. qu. sitoc. j. ca. in dicto ꝛ
3 ca. li c. episcopi. in gl. vtile glo. cũ apparatu. ¶ Mo. et hac gl.
a q̃ dictio haud. sicũ aspiratione apponit, põnitur pro. ñ. alias ponitur alternatiue. Idẽ habes, C de excusa. tut. l. j. lib. C. de vete. iur. enucle. l. penul. lib. xj.

ADDITIO.

a ¶ Pro non. Adde tex. in l. si ita qs stipulat. de verbo. obligationibus ꝛ l. prima de solu.

1 Ius speciale facilius tollitur quam ius commune.

Quia vero. Regulariter res immobiles ecclesiarũ alienari, p habent, omni cessante penalitate, ꝛ omni cõpulsione, ꝛ violentia, a habita. ¶ Item ecclesiarũ ꝛ monasteriorũ alienatio est penitus interdicta pena cõtra facientibus imminente. hoc dicit, vsq̃ ad §. sicut autem. ¶ Not. ex
1 versic. oportet eũ. Et q̃ uo not. q̃ iura specialia sacrilegi tollunt. quã cõmunia. Item in l. eius militia. §. militia. ff. de testa. milit. C. ad Velleis. antiq. ꝛ in l. ait idiui. C. q̃ pot. i pig. hab. no. gl. §. nunq̃ d. ꝛ gl. ibi simile. p Byn. in l. j. vnde q̃eritur. ff. o publi.

1 Donatio facta de re nõ i donca ecclesie: quãdo prohibẽt.
Vtilitates ecclesie conseruari debent.
2 Casus, in quo quis accusat sine metu calumnie.

Sicut autem. Bãnosa possessio ecclesie nec dari, nec recipi debet. pena cõtra facientibus imminente. ¶ Item lex est generalis, ꝛ in omnibus datur licentia denũciãdi sine metu calumnie. ꝛ ab omnibus debet obseruari: ꝛ l. Leonis. in omnibꝰ cõstitutur. preter quã i casibus hoc
1 legi cõtrarijs. hoc dicit vsq̃ ad fiũ. ¶ Not. glo. i verbo quidũ nõ. Ad idẽ facit extra, de eo q̃ dũr. in vro. quam poliu. per ad. cap. ij. ꝛ de his q̃ fi. a pcla. cap. iij. Sed i contrariũ videtur veritas: qꝛ secundũ hoc introductũ in fauorem, ecclesie, retorqueretur i eius damnũ contra. l. nulla. ff. de legi. ꝛ. l. q̃ fauore. C. de legi. ꝛ istã tenet Jacõ. ẽ Bel. vt ecclesie vtilitates cõseruentur ar
2 gu. cũ hi. §. quid ergo cũ simil. ff. de transact. ¶ Not. gloss. no. quod not. in versicu. licentiã. casum, in quo q̃s pot denunciare, ꝛ crimen redarguere sine metu calumnie de quo dic vt plen. not. in l. iij. §. calumniatoꝛ. ff. de his qui not. tu fa.

Vt iudicis sine quoquo suffragio fiant. Rub.

1 Princeps aliquid a subditis extorquens illicite, dicit iniuriam inferre, licet superiorem non habeat.
2 Dignitates conferuntur a Principe, vel prefecto.

Auaritia